

جایزه تحقیقاتی الین بنت * ۲۰۲۴: مریم فربودی

سعید علیخانی**

اصطکاک‌های اطلاعاتی به چرخه‌های اقتصادی محلی و جهانی علاقه‌مند است. اخیراً، تحقیقات وی بر درک همه‌گیری کووید-۱۹ و سیاست‌های مرتبط با آن نیز متمرکز شده است. در کارهای خود، پروفسور فربودی سوالات کلیدی زمان ما را شناسایی می‌کند و چارچوب‌های مفهومی برای پاسخگویی به آن‌ها ارائه می‌دهد.

پروفسور فربودی دکترای خود را در اقتصاد مالی مشترکاً از دپارتمان اقتصاد و مدرسه کسب‌وکار بوت دانشگاه شیکاگو در سال ۲۰۱۴ دریافت کرد. او دانش‌آموخته کارشناسی دانشگاه صنعتی شریف است. از جمله افتخارات متعدد او می‌توان به دریافت بورسیه تحقیقاتی اسلون ۲۰۲۴ از بنیاد آلفرد پی. اسلون^۱ و کسب جایزه پژوهشگر جوان ۲۰۱۹ از کرسی SCOR-PSE در زمینه ریسک اقتصاد کلان اشاره کرد. او محقق پژوهشی در دفتر ملی تحقیقات اقتصادی و مرکز پژوهش‌های اقتصادی و سیاسی است. پروفسور فربودی این جایزه را در جلسه تجاری و مراسم اهدای جوایز کمیته وضعیت زنان در حرفه اقتصاد انجمن اقتصاد آمریکا (AEA) که در طی نشست AEA/ASSA 2025 در ۴ ژانویه ۲۰۲۵ برگزار می‌شود، رسماً دریافت خواهد کرد. برای اطلاعات بیشتر مطالب موجود در [لینک](#) را ببینید.

* دانشگاه یزد

مریم فربودی، استاد مکتب مدیریت اسلون MIT برنده جایزه تحقیقاتی الین بنت ۲۰۲۴ است. این جایزه که در سال ۱۹۹۸ تأسیس شد، به پژوهش‌های برجسته در هر حوزه‌ای از اقتصاد اهدا می‌شود. پروفسور فربودی یک نظریه‌پرداز کاربردی است که تحقیقاتش بر اقتصاد داده‌های بزرگ با کاربردهایی در امور مالی و اقتصاد کلان متمرکز است. او روش‌هایی را برای تخمین ارزش داده‌ها توسعه داده است. علاوه بر این، پروفسور فربودی به مطالعه میانجی‌گری و تشکیل شبکه بین موسسات مالی و تأثیرات آن بر اقتصاد واقعی می‌پردازد. او همچنین به چگونگی شکل‌دهی

سفرنامه اصفهان

محمد جلوداری ممقانی *

آقای فروزان خردپژوه رئیس سابق خانه ریاضیات اصفهان بود. بنابراین نمی‌توانستم نروم. آن روزها برنامه‌های پرواز هواپیماها مختل شده بود و فکر می‌کردم که برای مسافرت، اتوبوس وسیله‌ای مطمئن است. بلیط رفت را برای ساعت ۱۷ دوم آبان و بلیط برگشت را برای ساعت ۱۶ چهارم آبان به مقصد ترمینال جنوب خریدم. از

خبر رسید که باید بروم اصفهان برای شرکت در جلسات مجامع عمومی اتحادیه انجمن‌های علمی-آموزشی معلمان ریاضی ایران و شورای خانه‌های ریاضیات ایران که روزهای سوم و چهارم آبان در خانه ریاضیات اصفهان برگزار می‌شد. یکی از مهمترین برنامه‌های این جلسات تقدیر از خدمات علمی، آموزشی، و اداری دوست دیرینم

*Elaine Bennett ¹ Sloan Research Fellowship

این جلسه بود. به طور کلی موضوعات مورد بحث جلسه عمومی که از ساعت ۱۱ تا ۱۲:۳۰ در تالار مریم میرزاخانی خانه تشکیل شد، عبارت بودند از: آشنایی با سازوکارهای مدیریت جدید وزارت آموزش و پرورش، بحث و بررسی مشکلات آموزش ریاضی، کنکور، عدالت آموزشی، مدارس رنگارنگ، گنجاندن مباحث علمی روز مثل هوش مصنوعی در کتاب‌های درسی، مشارکت در حل مشکلات مربوط به آموزش و پرورش در سطح مدارس، استفاده از روش‌های نوین آموزش و غیره. برای این منظور به کوشش دکتر رجالی از خانه ریاضیات اصفهان و آقای عبدی از خانه ریاضیات مشهد، مشاور وزیر در امور مربوط به "عدالت آموزشی و کیفیت یادگیری" به صورت حضوری در یک جلسه یک و نیم ساعتی و روز دوم هم وزیر آموزش و پرورش در یک جلسه یک و نیم ساعتی دیگر به صورت برخط شرکت کردند. همکارانی هم از خانه‌های ریاضیات اصفهان، تبریز، ایلام، زنجان، قزوین، بهشهر، بابل، گنبد، نیشابور، مشهد، یزد، کرمان، ایرانشهر، اهواز، بندر عباس، خمین، بروجن، بروجرد، اراک، شهرکرد، محلات، فارس، تاکستان، گلپایگان، شیراز، و ... در این بحث‌ها شرکت و اظهار نظر کردند. در این جلسه توجه به مفهوم عدالت آموزشی که به نوعی با تأسیس مدارس رنگارنگ در کشور در تقابل است موجب شد تعریفی بسیار سطحی از عدالت آموزش ارائه شود: دسترسی همگان به مدرسه. دو ساعت بعد از ظهر روز اول به سخنان وزیر آموزش و پرورش و پرسش و پاسخ اختصاص داشت و زمان‌های مانده تا انتهای روز، جلسات اداری خانه‌ها و اتحادیه تشکیل شد. دو ساعت اول روز دوم به بزرگداشت آقای فروزان خردپژوه اختصاص داشت. چند نفر از دوستان ایشان در مورد ویژگی‌های علمی، تربیتی، اخلاقی، فداکاری و از خود گذشتگی ایشان سخن گفتند. آقای انتظاری از خانه ریاضیات یزد، استاد محمود تلویحی معلم پیشکسوت، دکتر احمد حقانی از دانشگاه صنعتی اصفهان، محمد اعلمی معلم پیشکسوت، دکتر ابراهیمی مدیر کل آموزش و پرورش اصفهان، خانم انصاری از خانه ریاضیات اصفهان، از سخنرانان این جلسه بودند. در آخر علیرضا خردپژوه به جای پدر به جایگاه دعوت شد برای دریافت لوح و یادگاری‌های دیگر. ساعت پایانی همایش اختصاص داشت به سخنان دکتر امیرهاشمی از دانشگاه اصفهان پیرامون آموزش و هوش مصنوعی. حین ناهار آقایی از خانه ریاضیات اصفهان که شنیده بود آقای دکتر قاسمی و من در واژه‌سازی ریاضی نیز فعالیت می‌کنیم، قرار مصاحبه‌ای را گذاشت و بلافاصله بعد از ناهار ما را برد همان اطاقی که قبل از کرونا جلسات مان آن‌جا تشکیل می‌شد. پس از انجام مصاحبه‌ای صوتی تصویری خود را سپردیم به دست

حول حلیم توی دیگ افتادم. فردا که مساله را با یکی از دانشجویان مطرح کردم گفت بلیط هواپیما هم بگیر هر کدام مناسب بود بیا و آن یکی را پس بده. پیشنهاد خوبی بود. معطل نکرد. بلافاصله برایم بلیط برگشت با هواپیما از اصفهان به تهران را برای ساعت ۳۰:۱۹ خریداری کرد. زمان لازم برای مسافرت از ترمینال بیهقی تهران تا پایانه کاوه در اصفهان را ۶ ساعت ارزیابی کرده بودم ولی وقتی رسیدم ساعت ۳۰:۰۲ بامداد روز سوم آبان بود. بیشتر از ۹ ساعت در راه بودیم. راننده‌های مهربان در ترمینال کاوه که سابق کارمند بود من را با زحمت به مهمانسرای دانشگاه اصفهان رساند. گذاشت و رفت. در ها بسته و چراغ‌ها خاموش. در مهمانسرا را تکانی دادم و نگهبان آمد و در را گشود. از خواب بیدار شده بود و بد عنق. کلید را داد و شماره‌ی اطاق را گفت و رفت زیر پتو. ساعت نزدیک ۳ صبح بود. کلید انداختم و آهسته چرخاندم، در باز شد و رفتم داخل، تخت خوابها همه پر بودند از به خواب رفتگان نیمه شب. بر گشتم، نگهبان را بیدار کردم و گفتم آنچه دیده بودم. گفت تخت نداریم کاناپه‌ای هست باز کن و بخواب. بر گشتم دستور ایشان را با آرامی اجرا کردم تا مسافری بیدار نشود. خوابیدم. صبح شد. مسافران را دیدم آقایان دکتر قاسمی هنری و دکتر محمد زاده. خوش و بش و صبحانه و بعد اتوبوس و خانه ریاضیات. اینجا دیگر به جای صندلی چارپایه نگذاشته بودند. رسیدیم. دکتر رجالی، آقای جوادی، خانم صفایی، خانم انصاری پور و آقای نصیری حسابی استقبالمان کردند. ساعت حدود ۹ صبح. سال‌های قبل از کرونا، به خانه ریاضیات اصفهان رفت و آمد داشتم و در آنجا با اساتید بسیاری آشنا شده و از آن‌ها در باره هنر معماری و کاشی‌کاری اصفهان بسیار آموخت بودم. مهندس ماهرالنقش، مهندس اسلام‌پناه، دکتر جذبی، دکتر باقری، دکتر حجازی، از جمله این اساتید هستند. در این میان نقش آقای دکتر رجالی و آقای خردپژوه به عنوان مدیران خانه بی نظیر بود. متأسفانه آن جلسات به دلایل مختلف از جمله کرونا و ضعف بنیه مالی ادامه نیافت. با این حال اکنون هم خانه با روش‌های جدید آموزشی، بازی، کاردستی، به ایفای نقش بزرگ خود در آموزش ریاضیات ادامه می‌هد. روز اول گردهمایی آغاز شد. درست به موقع. در دو ساعت اول دو جلسه مجزا یکی جلسه شورای خانه‌های ریاضیات و دیگری جلسه اتحادیه انجمن‌های ریاضی تشکیل شد. در جلسه نخست، نمایندگان خانه‌های ریاضی کشور شرکت کردند. من به عنوان نماینده انجمن ریاضی در این جلسه حضور یافتم. بیان مشکلات ارتباطی، علمی، اداری، به رسمیت شناخته شدن و نشدن از سوی آموزش و پرورش و نهادهای دیگر از موارد مورد بحث در

فروزان خردپژوه به عنوان نامزد دریافت جایزه ترویج علم سال ۱۴۰۳ پیشنهاد شد. این پیشنهاد را شورای علمی انجمن ترویج علم ایران با توجه به شاخص‌های خود موجه دانست و آقای فروزان خرد ژوه را به عنوان برنده جایزه ترویج علم امسال در بخش «تلاش پایدار» معرفی کرد. این جایزه در بعد از ظهر روز ۲۴ آبان در بیست و پنجمین دوره جایزه ترویج علم به علیرضا خردپژوه فرزند آقای خردپژوه اهدا شد.

* دانشگاه علامه طباطبایی

خانمی و همسرش از همکاران دانشگاه شهرکرد. بردند جاهایی از اصفهان را نشان دادند. طرح جدید شهرداری که میدان نقش جهان و پیاده‌روهای اطراف را به روی ماشین‌ها بسته است بسیار گردشگرپسند و روح پرور است. سراغ زاینده رود را گرفتیم. رفتیم. نه آبی بود و نه مرغی. مردم در دالان‌های پل خواجه مشغول پایکوبی بودند و آن طرفتر وسط رودخانه، خاکستری بر جا از آتشی نمایان بود. خیابان عبدالرزاق و گز و فرودگاه و اینک تهران. خاطر نشان می‌کنم که تابستان گذشته در یکی از جلسات شورای خانه‌های ریاضیات آقای

مجلس تقدیر از خانم دکتر گویا

محمد جلوداری ممقانی *

در مورد خصوصیات فردی و فرهنگی، آقای دکتر مهرمحمدی و خانم دکتر غلام‌آزاد از دفتر تدوین کتب‌های درسی آموزش و پرورش بیشتر بر ویژگی‌های مربوط به کارهای خانم دکتر گویا در مورد تالیف کتاب‌های درسی ریاضی و مجله رشد آموزش ریاضی، آقایان دکتر صمد ایزدی، دکتر مانی رضایی، و دکتر عطاران دانشجویان خانم گویا بیشتر از ویژگی‌های معلمی، استادی، و رفتارهای مادرانه خانم دکتر گویا صحبت کردند، آقای دکتر ابوالفضل رفیع‌پور از آیین تقدیری سخن گفت که قبلاً برای خانم دکتر در کنفرانس آموزش ریاضی دانشگاه کرمان برپا داشته بودند و من هم از تربیت خانوادگی خانم گویا و شجاعت بی‌نظیر ایشان در اعلام نظرشان سخن گفتم. آقای دکتر عطاران که گاهی شعر هم می‌گوید سخنان خود را با تلفیقی از شعر مولانا، شعر خودشان، و بیت

زنان اینجا چو شیر شرزخه کوشند اگر مردی، بیا اینجا و زن باش

از شعر بلند مرتبه «اگر مردی بیا ایران و زن باش» استاد شفیی کدکنی به پایان برد. پس از پایان مراسم تقدیر که با یکی دو جمله خانم گویا پایان یافت، کتاب «سبز گویا» را تحویل ایشان دادم به امید دریافت نسخه‌ای یادگاری. جلسه را پیاده به سوی خانه ترک کردم، در هوای آلوده ۱۹:۳۰ خانه بودم.

* دانشگاه علامه طباطبایی

وقتی ساعت ۵ بعد از ظهر چهارشنبه ۲۱ آذر خود را به سالن مطهری دانشگاه تربیت مدرس رساندم، فهمیدم که به ساعت‌های پایانی «بیستمین همایش سالانه انجمن مطالعات برنامه درسی ایران» وارد شده‌ام. گویا ساعت استراحت بود. به محض جاگرفتن کتابی با جلد سفید و عنوانی سبز در دست یکی از حاضران نظرم را جلب کرد. با مراجعه به خانم دکتر گویا نسخه‌ای از کتاب را دریافت کردم. تورقی و دیگر هیچ. وقت نبود. باید به سخنان وزیر گوش می‌دادم. آقای دکتر احمد میدری وزیر کار و امور اجتماعی را به جایگاه سخنرانی دعوت کردند و ایشان در خصوص عدالت آموزشی سخنان کارشناسی شده بسیار مهمی را ارائه کرد. ارقامی از جاماندگان از تحصیل ارائه کردند سرسام آور. از رابطه محتوی کتاب‌های درسی و جاماندگی تحصیلی صحبت کرد. در مورد تالیف کتاب‌های درسی «فنی حرفه‌ای» که به وزارت کار و امور اجتماعی هم وابسته است، تقاضای کمک کردند. البته آقای دکتر میدری سخنان بسیاری در مورد وفاق و مسایل کشور و نحوه حل مسایلی که «مساله» بودندشان مورد توافق جناح‌هاست هم صحبت و راه حل ابراهیمی همسفره بودن را برای حل آن‌ها مطرح کردند. صحنه بعدی، مجلس تکریم و تجلیل از خانم دکتر زهرا گویا بود و من برای این جلسه دعوت شده بودم. در آغاز کلیبی پخش کردند حاوی صحبت‌های کوتاه برخی همکاران و دانشجویان سابق خانم دکتر گویا. هریک ویژگی بارزی از خانم گویا را که شاهدش بوده بیان می‌کرد. خانم دکتر قدیمی رئیس انجمن ترویج علم ایران